EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.7.2025
COM(2025) 408 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Suositus NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välillä Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisestä yhteisestä terveys- ja kasvinsuojelualueesta Ison-Britannian osalta ja Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmien yhteen kytkemisestä

LIITE

KUMMANKIN SOPIMUKSEN KANNALTA MERKITYKSELLISET INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

1. Suunniteltujen sopimusten täytäntöönpanoon olisi sovellettava yhteisiä hallintojärjestelyjä. Näillä järjestelyillä olisi oltava riittävät roolit menettelyissä, joilla unionin kehittyvä lainsäädäntö sisällytetään dynaamisen yhdenmukaistamisen avulla Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusjärjestykseen. Komissio varmistaa, että mukana ovat sopimusten yksipuolista irtisanomista koskevat määräykset.

Yleiset periaatteet

2. Yhteisten institutionaalisten määräysten tavoitteena olisi oltava varmistaa, että säännöt, joita sovelletaan suhteisiin Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sopimusten soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, ovat aina samat kuin unionin sisämarkkinoilla sovellettavat säännöt ja että niiden tulkinta ja soveltaminen eivät voi poiketa toisistaan.

3. Tämä tavoite huomioon ottaen institutionaalisissa säännöksissä olisi otettava huomioon seuraavat keskeiset periaatteet ja niihin olisi sisällyttävä seuraavat osatekijät:

Dynaaminen yhdenmukaistaminen

4. Yhteisillä institutionaalisilla määräyksillä olisi varmistettava, että Yhdistynyt kuningaskunta soveltaa aina dynaamisesti unionin koko säännöstöä, jolla on merkitystä kunkin sopimuksen kannalta. Tämä unionin säännöstö olisi lueteltava sopimuksissa allekirjoitushetkellä voimassa olevana. Myöhemmät asiaa koskevat unionin säädökset olisi sisällytettävä asianomaiseen sopimukseen asianmukaisilla mekanismeilla. Uusien asiaa koskevien unionin oikeuden säädösten sisällyttäminen kyseiseen sopimukseen olisi tehtävä sekakomiteassa mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen ja mahdollisuuksien mukaan asetetussa määräajassa, ja se velvoittaisi osapuolia. Mikäli määräaikaa ei noudateta, osapuolten olisi voitava saattaa asia riitojenratkaisumenettelyyn.

5. Dynaamisen yhdenmukaistamisen periaatteella olisi varmistettava molempien sopimusten osalta, että sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia samanlaisia sääntöjä sovelletaan samanaikaisesti. Lisäksi yhteisestä terveys- ja kasvinsuojelualueesta tehtävässä sopimuksessa olisi määrättävä, että Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Iso-Britannian osalta sovelletaan välittömästi tiettyjä unionin oikeuden säännöksiä, mukaan lukien hätätoimenpiteet sekä eläinten, kasvien ja tavaroiden muualta maailmasta unioniin tulemiseen sovellettavat toimenpiteet.

6. Yhteistä terveys- ja kasvinsuojelualuetta koskevan sopimuksen olisi tarjottava Yhdistyneelle kuningaskunnalle samat mahdollisuudet toteuttaa kohdennettuja toimia bioturvallisuuden ja kansanterveyden suojelemiseksi kuin mahdollisuudet, joita jäsenvaltioille tarjotaan unionin lainsäädännön nojalla. Lisäksi sopimukseen voidaan sisällyttää lyhyt luettelo rajoitetuista poikkeuksista dynaamisen yhdenmukaistamisen ja samanaikaisen soveltamisen periaatteisiin. Poikkeuksesta olisi sovittava vain, jos i) se ei johda alhaisempien vaatimusten soveltamiseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa Ison-Britannian osalta verrattuna asiaa koskevissa

unionin säännöissä vahvistettuihin vaatimuksiin ii) siihen ei saa vedota rajoittaakseen unionin oikeuden mukaisten unionista peräisin olevien eläinten, kasvien ja tavaroiden pääsyä Yhdistyneen kuningaskunnan alueelle tai vaikuttaakseen muulla tavoin pääsyyn kielteisesti iii) siinä noudatetaan periaatetta, jonka mukaan unioniin voi tulla vain unionin oikeuden mukaisia eläimiä, kasveja ja tavaroita.

Päätösten muotoilu

7. Kummallakaan sopimuksella ei saisi antaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle oikeutta osallistua unionin päätöksentekoon. Yhdistyneen kuningaskunnan olisi kuitenkin osallistuttava varhaisessa vaiheessa ja asianmukaisesti Euroopan unionin ulkopuolisena maana Euroopan unionin säädösten päätöksentekoprosessiin aloilla, joita velvoite dynaamisesta yhdenmukaistamisesta ja samanaikaisesta soveltamisesta koskee. Euroopan komission olisi kuultava Yhdistynyttä kuningaskuntaa päätöksenteon aikaisessa vaiheessa. Oikeudet eivät ulottuisi neuvoston tai sen valmisteluelinten työhön osallistumiseen.

Unionin säännöstön yhdenmukainen tulkinta ja soveltaminen

8. Institutionaalisissa määräyksissä olisi säädettävä velvollisuudesta tulkita ja soveltaa unionin oikeutta osapuolten välisissä suhteissa samalla tavalla kuin sitä tulkitaan ja sovelletaan unionissa. Tämä edellyttää, että unionin säädöksiä, joihin sopimuksissa viitataan, ja sopimusten määräyksiä, mikäli niiden soveltamisessa käytetään unionin oikeuden käsitteitä, tulkitaan ja sovelletaan sekä kyseisen sopimuksen allekirjoittamista edeltävän että sen jälkeisen Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.

Riitojen ratkaisu

9. Institutionaalisilla määräyksillä olisi varmistettava, että osapuolet voivat saattaa riidat sopimusten tulkinnassa tai soveltamisessa kauppa- ja yhteistyösopimuksella perustetun riitojenratkaisumekanismin ratkaistavaksi, jos sekakomiteassa ei päästä sovintoratkaisuun. Tällä riitojenratkaisumenettelyllä olisi turvattava Euroopan unionin tuomioistuimen yksinomainen toimivalta antaa tulkintoja unionin lainsäädännöstä. Tätä varten välimiesoikeudella olisi oltava velvollisuus saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi kaikki unionin oikeuteen liittyvät kysymykset (mukaan lukien unionin oikeuden käsite tai säännös) välimiesoikeutta sitovan ratkaisun antamiseksi.

Aiheelliset toimenpiteet unionin etujen suojaamiseksi ja sopimusten väliset kytkökset

10. Tehokkaalla asianmukaisten toimenpiteiden järjestelmällä olisi taattava sisämarkkinoiden eheys, jos välimiesoikeuden ratkaisua ei noudateta. Välitystuomioistuimen päätöksen noudattamattajättämistapauksessa noudatettavaan menettelyyn olisi erityisesti sisällyttävä mahdollisuus toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä unionin etujen suojaamiseksi, mikä voi sisältyä myös asianomaiseen sopimukseen tai muuhun osapuolten väliseen voimassa olevaan sopimukseen.

Johdonmukaisuus kauppa- ja yhteistyösopimuksen kanssa

11. Sopimusten olisi perustuttava kauppa- ja yhteistyösopimuksessa vahvistettuun institutionaaliseen kehykseen erityisesti kumppanuusneuvoston aseman osalta, rajoittamatta kuitenkaan 1–10 kohdan soveltamista.

12. Sopimusten olisi sisällettävä määräyksiä sen varmistamiseksi, että uusien sopimusten ja kauppa- ja yhteistyösopimuksen kattamien alojen väliset ristikkäiset vastatoimet ovat edelleen mahdollisia kauppa- ja yhteistyösopimuksen mukaisesti.

13. Sopimuksilla olisi varmistettava, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen suojatoimenpiteitä koskevaa lauseketta (kauppa- ja yhteistyösopimuksen 773 artikla) sovelletaan.

14. Uusiin sopimuksiin olisi sovellettava kauppa- ja yhteistyösopimuksen olennaisten osien määräyksiä (kauppa- ja yhteistyösopimuksen 771 ja 772 artikla).

15. Uusien sopimusten kanssa ristiriidassa olevia kauppa- ja yhteistyösopimuksen määräyksiä ei pitäisi soveltaa.

SOPIMUS YHTEISESTÄ TERVEYS- JA KASVINSUOJELUALUEESTA

Alueellinen soveltamisala

16. Sopimusta olisi sovellettava unionin osalta niihin alueisiin ja niillä alueilla, joilla perussopimuksia sovelletaan, siinä määrätyin edellytyksin sekä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan että Yhdistyneessä kuningaskunnassa Ison-Britannian osalta.[1]

Aineellinen soveltamisala

17. Sopimuksen olisi katettava terveys-, kasvinsuojelu- ja elintarviketurvallisuussäännöt ja yleiset kuluttajansuojasäännöt, joita sovelletaan maatalouselintarvikkeiden tuotantoon, jakeluun ja kulutukseen, ja elävien eläinten ja torjunta-aineiden sääntelyn, luonnonmukaista tuotantoa ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkintöjä koskevat säännöt sekä tiettyihin aloihin tai tuotteisiin sovellettavat kaupan pitämisen vaatimukset. Kaikkia aloja olisi käsiteltävä kokonaisuudessaan, mukaan lukien oikeudellisten vaatimusten täytäntöönpano sekä sertifiointia ja virallista valvontaa koskevat säännöt.

Valvonta ja tarkastukset

18. Osana edellä kuvattua dynaamisen yhdenmukaistamisen periaatetta sopimuksella olisi varmistettava, että Yhdistynyt kuningaskunta Ison-Britannian osalta noudattaa dynaamisesti asiaankuuluvia sääntöjä, myös EU:n sisäiseen kauppaan sovellettavia valvontaa ja tarkastuksia.

19. Näin ollen sopimuksella varmistettaisiin myös, että säännöt, joita sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapumiseen muualta maailmasta peräisin olevien eläinten, kasvien ja niiden tavaroiden osalta, joihin sovelletaan sääntöjä, joita Yhdistynyt kuningaskunta noudattaisi dynaamisesti sopimuksen yhteydessä, ovat samat kuin eläinten, kasvien ja tavaroiden unioniin saapumista muualta maailmasta koskevassa unionin lainsäädännössä.

Muut näkökohdat

20. Sopimus ei saisi vaikuttaa

[1] Windsorin puitteiston mukaan terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevaa unionin lainsäädäntöä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta automaattisesti. Unionin ja Pohjois-Irlannin välistä kauppaa sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin välistä liikkuvuutta säännellään Windsorin puitteistolla.

– unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan väliseen tavarakauppaan sovellettaviin kauppa- ja yhteistyösopimuksen mukaisiin alkuperäsääntöihin

– unionin tullisääntöihin

21. Neuvottelujen toteutuksesta ja tuloksista riippumatta Windsorin puitteistossa säädetään edelleen terveys- ja kasvinsuojelutoimenpiteitä koskevista unionin säännöistä ja muista asiaankuuluvista unionin säännöistä, joita sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.

SOPIMUS YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN JA UNIONIN KASVIHUONEKAASUJEN PÄÄSTÖKAUPPAJÄRJESTELMIEN YHTEEN KYTKEMISESTÄ

Alueellinen ja aineellinen soveltamisala

22. Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmien yhteen kytkemistä koskevaa sopimusta olisi sovellettava unionissa alueisiin, joilla sovelletaan perussopimuksia, siinä määrätyin edellytyksin ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Ison-Britannian osalta. Sopimusta olisi sovellettava myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta lukuun ottamatta sähkön tukkumarkkinoita, joilla sovelletaan edelleen Windsorin puitteiston 9 artiklan ja liitteen 4 mukaisia järjestelyjä. Sopimuksella olisi varmistettava, että Yhdistynyt kuningaskunta soveltaa ilmailussa ja meriliikenteessä päästökauppaan samaa alueellista soveltamisalaa kuin unioni.

23. Sopimuksen olisi katettava kaikki näkökohdat, jotka liittyvät kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kauppajärjestelmän perustamisesta unionissa annetun direktiivin 2003/87/EY ja johdetun lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien päästökauppajärjestelmien väliseen yhteyteen.

24. Etenkin sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat alat olisi määriteltävä selkeästi. Soveltamisalaan olisi kuuluttava muun muassa sähköntuotanto, teollisuuden lämmöntuotanto (pois lukien yksittäisten talojen lämmitys), teollisuus, kotimainen ja kansainvälinen meriliikenne sekä kotimainen ja kansainvälinen ilmailu. Tämän soveltamisalan puitteissa sopimuksella olisi varmistettava Yhdistyneen kuningaskunnan dynaaminen yhdenmukaistaminen asiaankuuluviin Euroopan unionin sääntöihin hiilivuodon ja kilpailun vääristymisen riskien välttämiseksi. Sopimuksessa olisi määrättävä menettelystä, jolla laajennetaan edelleen luetteloa sopimukseen kuuluvista aloista.

25. Sopimuksella olisi myös varmistettava Yhdistyneen kuningaskunnan dynaaminen yhdenmukaistaminen EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien ja niiden johdannaisten kauppaan sovellettavan unionin rahoitusalan sääntely- ja valvontakehyksen säännöksiin.

Tavoite:

26. Sopimuksessa olisi edellytettävä, että Yhdistyneen kuningaskunnan päästöjen yläraja ja vähennyspolku ovat vähintään yhtä kunnianhimoisia kuin unionin noudattama yläraja ja vähennyspolku.

27. Sopimuksen ei pitäisi rajoittaa unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa pyrkimästä korkeampaan ympäristötavoitteeseen kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti.

Päästöoikeuksien tunnustaminen

28. Sopimukseen olisi sisällyttävä velvoite tunnustaa toisen osapuolen päästökauppajärjestelmän päästöoikeudet toisen osapuolen päästökauppajärjestelmässä.

Hiilidioksidipäästöjen säätömekanismi rajalle (CBAM)

29. Sopimuksella olisi luotava ehdot unionista ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta peräisin oleville tavaroille, jotka voivat hyötyä unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hiilirajamekanismien keskinäisistä poikkeuksista, edellyttäen, että unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan asiaa koskevia säännöksiä noudatetaan.

Muut näkökohdat

30. Sopimuksella olisi varmistettava, että päästöoikeuksilla ja niiden johdannaisilla käydään kauppaa ensi- ja jälkimarkkinoilla samojen sääntöjen mukaisesti kuin unionissa sovellettavilla säännöillä, asiaankuuluvat rahoitusalan säännöt mukaan luettuina.

31. Sopimuksella olisi turvattava unionin päästöoikeusmarkkinoiden eheys.

32. Sopimukseen olisi sisällyttävä asianmukaiset määräykset, jotka koskevat unionin neuvottelujen käynnistämistä unionin päästökauppajärjestelmän yhteen kytkemiseksi muiden kolmansien maiden päästökauppajärjestelmiin.

33. Sopimuksen olisi sisällettävä liikkeellä olevia päästöoikeuksia koskevat asianmukaiset siirtymäsäännökset, jos sopimus irtisanotaan.

RAHOITUSOSUUS

34. Yhdistyneen kuningaskunnan olisi vastattava asianmukaisista kustannuksista, jotka aiheutuvat osallistumisesta yhteiseen terveys- ja kasvinsuojelualueeseen ja Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmien yhteen kytkemistä koskevan sopimuksen täytäntöönpanosta.

35. Yhdistyneen kuningaskunnan olisi maksettava rahoitusosuus, jolla osallistutaan näihin politiikanaloihin liittyvän unionin työn kustannuksiin. Tähän sisältyy rahoitusosuus muun muassa niiden unionin virastojen, järjestelmien ja tietokantojen toimintaan, joihin Yhdistyneen kuningaskunnan on tarkoitus saada asianmukainen pääsy.

NEUVOTTELUJEN KÄYMISTÄ KOSKEVAT MENETTELYLLISET JÄRJESTELYT

36. Komission olisi käytävä neuvottelut niin, että se kuulee neuvoston Yhdistynyttä kuningaskuntaa käsittelevää työryhmää, joka on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu erityiskomitea.

37. Komission olisi kuultava erityiskomiteaa hyvissä ajoin ja raportoitava sille. Komission olisi toimitettava hyvissä ajoin kaikki neuvotteluihin liittyvät tarvittavat tiedot ja asiakirjat.

38. Komission olisi tiedotettava neuvottelujen etenemisestä Euroopan parlamentille hyvissä ajoin ja kaikilta osin.